

PLA DOCENT

Curs: 4t
Especialitat: Pedagogia de la dansa
Matèria: Didàctica i metodologies per a l'ensenyament de la dansa
Codi de l'assignatura: 440010
Títol de l'assignatura: Didàctica específica de la dansa II
Subtítol: Didàctica específica de la dansa contemporània II
Tipus d'assignatura: Obligatòria
Adscripció de l'assignatura: Departament de Pedagogia de les Arts de l'Espectacle
Crèdits ECTS de l'assignatura: 6 ECTS
Hores totals de l'assignatura: 150 h 90 h presencials (60%) - 60h de treball autònom de l'alumne (40%)
Impartició: A determinar segons horari. L'assignatura preveu realitzar activitats tutelades i de treball autònom programades fora de l'horari lectiu, prèviament acord amb l'escola i l'alumnat.
Professors/es: A determinar segons POA
Descriptor: Aprofundiment en l'estudi específic centrat en l'anàlisi, pràctica, ús i aplicació dels elements del procés d'ensenyament-aprenentatge de la dansa contemporània per a un nivell intermedi-avançat tenint en compte l'edat dels alumnes a qui ha d'anar dirigit i el context on es desenvolupa. Transmissió dels continguts artístics-virtuosos equivalents al període de formació professional del ballari. Contribució a la construcció i desenvolupament d'un mètode propi del alumne. Anàlisi i reflexió sobre les aplicacions metodològiques en les tècniques de dansa contemporània. Els recursos didàctics com a innovació docent en l'ensenyament de la dansa.
Requisits: Didàctica específica de la dansa I (CON)
Observacions: Tots els coneixements poden ser aplicats a un projecte i/o activitat específica transversal d'especialitat en el que convergeixen i s'interrelacionen continguts d'altres assignatures. L'assignatura compta amb el suport d'instrumentista en algunes de les sessions. L'assignatura tindrà una adequació i vinculació amb les tècniques i tallers de repertori que s'imparteixen en el grau. Així mateix, amb les tendències pedagògiques, artístiques i performatives actuals.

COMPETÈNCIES QUE ES TREBALLARAN A L' ASSIGNATURA:

Competències transversals:

- CT3 Solucionar problemes i prendre decisions que responguin als objectius del treball que es realitza.
- CT6 Realitzar autocrítica cap al propi acompliment de les tasques professionals i interpersonals.
- CT7 Utilitzar les habilitats comunicatives i la crítica constructiva en el treball en equip.
- CT11 Desenvolupar en la pràctica laboral una ètica professional basada en l'apreciació i sensibilitat estètica, mediambiental i cap a la diversitat.
- CT13 Buscar l'excel·lència i la qualitat en la seva activitat professional.

Competències generals:

- CG1 Estar capacitats per a comprendre, crear, interpretar, i ensenyar la dansa amb el nivell tècnic, estilístic e interpretatiu requerit.
- CG2 Tenir un coneixement ampli de les tècniques i els llenguatges de la dansa, del moviment i de les disciplines corporals, així com el repertori des del punt de vista tècnic, estilístic i interpretatiu.
- CG4 Desenvolupar la capacitat per a analitzar, avaluar i entendre les característiques específiques de cada individu, aplicant tot allò en el desenvolupament i acompliment professional.
- CG5 Tenir capacitat per a conduir a persones, en el seu procés creatiu, formatiu i/o interpretatiu disposant dels coneixements, recursos i experiències necessàries.

Competències específiques:

- CEP1 Saber comunicar i transmetre coneixements, vinculats a la dansa, als alumnes i participants en les activitats o projectes formatius, conduint, orientant i promovent l'aprenentatge autònom.
- CEP4 Desenvolupar la capacitat per a entendre les característiques específiques de cada individu i, en consonància amb això, orientar a l'alumnat en el seu procés formatiu.

- CEP5 Conèixer, comprendre i aplicar els principis psicopedagògics generals, aprofundint en metodologies i didàctiques específiques de la dansa, considerant els diferents contextos en els que es pugui ocupar la funció docent.
- CEP11 Adquirir els coneixements musicals necessaris que permetin la comprensió d'una estructura musical i sonora per a la seva aplicació en el procés d'ensenyament i aprenentatge de la dansa.
- CEP18 Saber reflexionar sobre la pròpia praxis per a innovar i millorar la labor docent i educadora, integrant els conceptes teòrics i la repercussió d'aquests sobre la pràctica professional. Adquirir hàbits i destreses per a l'aprenentatge autònom i cooperatiu.
- CEP19 Assumir que l'exercici de la funció educadora, docent i dinamitzadora ha d'anar perfeccionant-se permanentment i adaptant-se als canvis culturals, socials, humanístics i pedagògics al llarg de la vida.

RESULTATS DE L'APRENTATGE:

Coneixements:

- C1 Coneixement dels principis anatòmics i biomecànics que regeixen el moviment dins la tècnica de la dansa contemporània compresos entre les edats pròpies dels nivells intermedi-avançat.
- C2 Coneixement dels conceptes i principis del moviment dins les tècniques més rellevants de dansa contemporània.
- C3 Coneixement del vocabulari específic (nomenclatura) de la terminologia de la dansa contemporània per els nivell avançat-professional.
- C4 Variacions dins els elements constitutius de la classe de la dansa contemporània.
- C5 Coneixement dels principis generals i dels fonaments pràctics de la didàctica de la dansa contemporània en els nivells avançat-professional.
- C6 L'adequació dels principis metodològics en l'organització i planificació segons el grup classe i el seu context.
- C7 Coneixement i ús de so, música i pautes rítmiques en les classes de dansa contemporània en funció dels objectius didàctics.
- C8 Desenvolupament raonat de solucions a situacions didàctiques hipotètiques.
- C9 Aprofundiment de les eines d'avaluació i adequació pràctica de les programacions: any, semestre, setmana i classe.
- C10 Adequació del treball a les edats i condicions dels alumnes segons el tipus d'orientació

Habilitats, procediments o destreses:

- H1 Desenvolupament del treball teòric i pràctic dels elements constitutius de la classe de dansa contemporània i creació d'exercicis. Diversitat d'estructures i plantejament de les diferents seccions que conformen una classe segons els objectius plantejats.
- H2 Desenvolupament del treball teòric, pràctic i creació d'exercicis específics en relació a: la disponibilitat física i mental del cos; l'escalfament i entrenament físic específic; el moviment, llenguatge i vocabulari propis de la dansa contemporània; al treball de dinàmiques i qualitats de moviment, a l'espai, les direccions i els desplaçaments locomotors; al treball de terra; al treball dempeus i tot allò que és propi de les tècniques de dansa contemporània per els nivells intermedi-avançat.
- H3 Domini en la pràctica del marcatge dels diferents moviments amb la cura, precisió i rigor adequats per a la transmissió de coneixements i informacions.
- H4 Domini del treball demostratiu del docent: Claredat i precisió en el marcatge dels exercicis, utilització correcta del vocabulari específic, aplicació amb correcció de la musicalitat segons els objectius metodològics plantejats...etc.
- H5 Desenvolupament de la pràctica en l'expressió i comunicació dels diferents conceptes cap als companys o en situacions hipotètiques.
- H6 Utilització precisa del vocabulari i nomenclatura dansística, pedagògica i anatòmica de les tècniques de la dansa contemporània.
- H7 Aplicació correcta dels principis de la psicopedagogia en la construcció i transmissió de la tècnica de dansa contemporània per als nivells intermedi-avançat i segons les característiques específiques dels alumnes.
- H8 Adequació i aplicació dels principis metodològics en l'organització i planificació segons el grup classe i el seu context.
- H9 Avaluació i adequació pràctica de les programacions: any, semestre, setmana i classe.
- H10 Aplicació correcta dels principis anatòmics i dels fonaments pràctics de la didàctica de la dansa contemporània per als nivells intermedi-avançat i segons les característiques específiques dels alumnes.
- H11 Desenvolupament de la pràctica del ritme i característiques musicals aplicables en la tècnica de la dansa contemporània en funció dels objectius didàctics plantejats.

Actituds:

- A1 Actitud de respecte vers els companys, el professor i professor instrumentista.
- A2 Actitud d'iniciativa i de disponibilitat corporal adients per a la pràctica de la dansa.
- A3 Esforç en la superació de dificultats.
- A4 Acceptació i respecte vers la diversitat de propostes i d'opinions.
- A5 Participació activa a les sessions de classe.
- A6 Predisposició per entendre la classe de tècnica pràctica com a eina imprescindible en l'increment de les destreses, la resistència, la propioceptivitat i la transmissió tant en l'especialitat de Coreografia/ Interpretació com en Pedagogia.
- A7 Demostració d'interès i curiositat pel coneixement de la matèria.
- A8 Interès en la recerca de material de les diferents propostes plantejades.
- A9 Actitud crítica en el treball propi i dels altres com a eina de desenvolupament personal.
- A10 Actitud de respecte de l'entorn de treball, instal·lacions, material, equipaments.
- A11 Acceptació d'aquestes actituds com a base per a la transmissió i l'ensenyament de la dansa.
- A12 Participació activa en les tasques encomanades en les TIC, si s'escau.

CONTINGUTS FORMATIUS (TEMARI):

BLOC A: ELEMENTS I PRINCIPIS FONAMENTALS DE LA DANSA CONTEMPORÀNIA PELS NIVELLS INTERMEDI-AVANÇAT

TEMA 1_COS i MOVIMENT

- Consciència Corporal: connectivitat i respiració com a suports del moviment / l'equilibri, l'eix, el fora d'eix, la caiguda i la recuperació / Capacitats físiques (coordinació, amplitud articular, flexibilitat, potencia muscular i resistència) / focus

TEMA 2_DINÀMIQUES DE MOVIMENT

- La gravetat – El pes – Les qualitats i textures de moviment / aplicació al treball en parella i a les mecàniques d'entrada i sortida del terra. L'impuls i la inèrcia en els desplaçaments, salts i girs.
- El temps i el fraseig. Velocitat, agilitat i precisió rítmica. Musicalitat
- Els verbs d'acció i els motors de moviment

TEMA 3_ESPAI i NOMENCLATURA

- L'espai: plans / nivells / direccions, projeccions i espirals (motors en inici-trajectòria-final de moviment) / distàncies / volum / projecció i mirada en relació a l'espai / L'espai propi i individual - l'espai col·lectiu i compartit (esquemes i dissenys espaials) / Espai i imaginació.
- La nomenclatura específica de la dansa contemporània per a nivells intermedi i avançat

BLOC B: ACCIÓ DOCENT

TEMA 4_Metodologia

- Cos i consciència de la docent: la visualització, la somatització (treball per sensacions) i l'*embodiment*.
- Extrapolació dels principis i elements de la dansa contemporània a la metodologia de la docent i el disseny de les sessions.
- Relació entre didàctica i metodologia. L'orientació cap a una metodologia pròpia. Integració de coneixements i continguts d'altres àmbits de saber en la pròpia metodologia.
- Els rols a l'aula. Estils d'ensenyament. Canals de transmissió en relació als rols i estils d'ensenyament.
- Imaginari, percepció i memòria: La generació d'imatges internes i externes com a suport al moviment (Idiokinesis) així com el treball perceptiu, sensorial i la memòria com a element base del procés tant de creació com d'aprenentatge.
- La improvisació com a recurs didàctic dins la classe de dansa contemporània.

TEMA 5_Avaluació

- Ètica i valors en l'ensenyança de la dansa contemporània per al nivell intermedi i avançat: els valors associats d'allò que impartim, la responsabilitat d'autoavaluar-se i la formació continua del docent, el treball en equip, la cura i el respecte pel propi cos i el cos aliè.
- L'observació, l'escolta i el feedback com a eixos principals en les activitats d'avaluació.
- Anàlisi, avaluació i millora de les situacions d'ensenyament-aprenentatge observades.

BLOC C: EL DISSENY DE LA SESSIÓ

TEMA 6_ PREPARACIÓ (Treball previ)

- Anàlisi dels factors determinants en el plantejament i disseny de la sessió.
- Diverses estructures i formats de classes i la seva temporalització.

TEMA 7_ LES ACTIVITATS ESPECÍFIQUES SEGONS NIVELL

- Plantejament d'activitats segons objectius específics (d'inici_escalafament, activitats de nous continguts, de repàs, d'integració,...)
- Selecció, seqüenciació i progressió de continguts (nivell intermedi i avançat).
- Aplicació d'eines de composició i improvisació per a la creació i disseny de les activitats.
- La musicalitat i l'expressió artística en la classe de dansa contemporània per a nivells intermedi i avançat. Dramatúrgia musical de la sessió de dansa / Adequació de la proposta musical a l'objectiu a treballar.
- La improvisació com a recurs didàctic dins la classe de Dansa Contemporània. Discurs verbal emprat en la conducció d'una exploració o improvisació. Disposició espacial del/la docent i organització del grup-classe. Suports i recursos didàctics.
- Factors i elements del procés comunicatiu a l'aula: direccionalitat, canals de transmissió, marcatge, qualitat i quantitat d'inputs.

BLOC D: INTEGRACIÓ DE CONTINGUTS EN UNA PRÀCTICA CONCRETA

TEMA 8_ APLICACIÓ DELS CONEIXEMENTS ADQUIRITS AL DISSENY D'ACTIVITATS EN DIVERSITAT DE GRUPS_CLASSE

- El treball en equip: l'autocura, el suport mutu, la planificació i repartiment de tasques, la coordinació docent, la generació de coneixement i el decàleg de l'acció docent compartit. L'avaluació conjunta i consensuada.
- El complement de formació i l'ampliació de referents específics segons el context d'intervenció.
- La relació i connectivitat de coneixements i continguts d'altres àmbits de saber.
- La pràctica en un context concret i per a un grup d'alumnes-usuaris específic com a recurs per a la integració de coneixements.

METODOLOGIA I ORGANITZACIÓ GENERAL DE L'ASSIGNATURA

La proposta metodològica compartida entre dues docents planteja un treball eminentment pràctic que es desplegarà tenint en compte:

- Un **treball transversal** per a totes les estudiants en el que s'haurà de desenvolupar i dur a terme una classe de dansa contemporània completa per a nivell intermedi-avançat.

- Un **treball personalitzat** en el qual s'atendran les necessitats, inquietuds i interessos de cada una de les estudiants i on es podran dissenyar pràctiques específiques adreçades a contextos concrets.

És important que l'alumnat aporti un treball centrat en la seva pròpia pràctica i posterior reflexió, tant pel que fa en la seva mateixa experiència docent, com en la seva experiència com alumne/a de dansa.

Les activitats d'aprenentatge poden ser:

- de treball presencial a l'aula (90h.)
- tutelades i de treball autònom (60h.)

Les activitats no presencials podran engegar-se a l'aula, però el pes de l'elaboració d'aquestes recaurà fora de l'horari lectiu.

TREBALL PRESENCIAL D'AULA:

- **Exposicions** dels temes per part de la professora fent ús d'exemples pràctics i material visual de suport i amb la participació activa de l'alumnat.

- **Exposicions** de les estudiants supervisades per la professora
- **Debats**
- **Espais de reflexió i escriptura individual.**
- **Cercles de tancament, dubtes i preguntes.**
- **Rodes de feedback.**
- **Reproducció de models** (execució de seqüències de moviment fixes prèviament marcades / vinculació amb les assignatures de tècniques de dansa)
- **Treball d'observació i anàlisi amb posterior intervenció en debat dirigit.**
- **Elaboració i transmissió** de materials didàctics i/o seqüències de moviment a partir d'unes pautes prèvies.
- **Exploracions i laboratori** conduït per la professora al voltant d'un tema que permeti a l'alumnat trencar esquemes i patrons preestablerts i posterior xerrada.
- **Presentacions de supòsits pràctics elaborats pels estudiants.** Aquests es realitzaran sempre amb grups pilots formats pel total o part dels alumnes de l'assignatura que emularan aquelles situacions d'ensenyament-aprenentatge que necessitem per treballar. En ocasions es convidarà a alumnes del CSD, d'altres escoles de l'IT o d'altres centres educatius.
- **Exposicions, pràctiques i disseny de seqüències de moviment elaborades per les estudiants amb l'acompanyament i la intervenció de personal de suport a la docència (instrumentista).**
- **Sessions teòric-pràctiques_Master Class** amb convidats especialistes d'alguna de les tècniques de dansa referents de la dansa moderna i/o contemporània. Aquesta activitat és podrà compartir amb l'assignatura de Didàctica específica de dansa contemporània II de 4t curs. Posterior xerrada amb el convidat. Les tasques derivades d'aquesta activitat seran diferenciades per a cada un dels dos grups d'alumnes (3r i 4t curs).

ACTIVITATS TUTELADES (individual i/o en grups)

- Disseny i impartició d'activitats en grup o individualment. Les sessions d'aprenentatge cooperatiu seran tutelades per l'equip docent de l'assignatura i es podrà convidar a d'altres docents de l'especialitat per tal d'interrelacionar continguts entre assignatures.
- Visites a contextos diversos i activitats vinculades a la visita.
- Master class amb convidat/da especialistes de contextos diversos
- Implementació/impartició d'activitats
- Tutories d'assignatura individuals o grupals

ACTIVITATS DE TREBALL AUTÒNOM

- Assistència a activitats programades des de l'escola o l'assignatura i posterior treball escrit, pràctic i/o oral d'anàlisi i reflexió.
- Realització i presentació davant del grup d'un treball individual final d'assignatura d'aprofundiment que estigui enfocat a reflexionar sobre la pròpia tasca i posicionament docent: MANIFEST DEL/LA PEDAGOG/A
- Realització i presentació davant del grup d'un treball d'impartició d'una classe de dansa contemporània sencera per a un nivell intermedi-avançat.

AVALUACIÓ (CRITERIS, ESTRATÈGIES O ACTIVITATS I PONDERACIÓ):

Críteris i sistemes d'avaluació de l'assignatura

L'avaluació de l'assignatura serà continuada amb registres d'avaluació puntuals derivats dels treballs en grup, les pràctiques, les presentacions, els treballs individuals i el projecte transversal.

L'assistència obligatòria és d'un 80% (per ser avaluat/da s'ha de complir amb un mínim de 24 sessions).

En la primera setmana es realitza una avaluació inicial de nivell que serà orientativa per tal d'adequar la proposta de programació al grup-classe.

En cas d'activitats compartides amb d'altres assignatures l'avaluació es realitzarà conjuntament amb la resta d'equip docent que hi participa.

CRITERIS i PONDERACIÓ	DESGLOSSAMENT
DISPONIBILITAT_20%	Participació_(30%)
	Actitud_(30%)
	Treball en equip_(40%)
ACTIVITATS PRÀCTIQUES_50%	Acció Docent_(60%)
	Composició i disseny d'activitats_(40%)
TREBALLS FINALS D'ASSIGNATURA_20%	Forma_(30%)
	Contingut_(70%)
AUTOAVALUACIÓ ESTUDIANT_10%	Autoavaluació_(100%)

Avaluació única:

La modalitat d'avaluació única es podrà establir en casos excepcionals que, un cop feta la matrícula, justifiquin documentalment una causa imprevista i sobrevinguda de força major que impedeixi l'assistència regular a l'assignatura i en casos de canvi o solapament horari provocats per l'escola amb posterioritat al període de matriculació. Es pot consultar el detall d'aquesta modalitat a la Guia de l'estudiant del CSD.

Assistència:

L'assistència mínima per aprovar l'assignatura és del 70%-80% segons el criteri del docent. Només es consideraran faltes justificades les absències per activitats acadèmiques aprovades per l'escola. Es poden consultar més detalls sobre l'assistència a la Guia de l'estudiant del CSD.

BIBLIOGRAFIA, FONTS I RECURSOS DE DOCUMENTACIÓ:

Bàsica

- *Les Acquisitions techniques en danse contemporaine* / CAHIERS DE LA PÉDAGOGIE_DÉCEMBRE 1999 / CENTRE NATIONAL DE LA DANSA_Départament du développement de la culture choréographique
- NIKOLAIS, Alwin / MURRAY, Louis. 2019. *La Tècnica de dansa Nikolais/Louis. Una filosofia i un mètode de la dansa moderna. Inclou 'El gest únic'*. Traducció de Clàudia Brufau Bonet. Ed. Materials pedagògics. Institut del teatre Diputació de Barcelona.
- GARCÉS, Marina, GRAHAM, Janna, FLORES, Val, FERNÁNDEZ Martorell, Concha i SOLÉ Blanch, Jordi. 2020. *Pedagogies i emancipació*. Ed. Arcàdia. MACBA.
- CONDRÓ, Lucas i MESSIEZ, Pablo (2016). *Asymmetrical-Motion. Notas sobre pedagogia y movimiento*. Segunda edición revisada. Ed. Continta me tienes. Colección escénicas, 12.
- CONDRÓ, Lucas. 2017. *Lo singular. Asymmetrical-Motion*. Ed. Continta me tienes.
- LEESCHAEVE, Jaqueline. 2009. *El bailarín y la danza, Conversaciones de Merce Cunningham con Jaqueline Leeschaeve*. Ed. Global Rhythm Press.

Vídeos

NOË, Alva. *Dance As A Way of Knowing: Interview with Alva Noë*.
https://www.youtube.com/watch?time_continue=15&v=FbWVERm5bsM

LUNA, Rocío *La voz del propio cuerpo, una pedagogía amable para la danza*
https://www.youtube.com/watch?time_continue=2402&v=1EgOYHq3guQ&feature=emb_logo

SZTAJNSZRAJBER, Darío. *La educación*.
<https://www.youtube.com/watch?v=35PiXDPb9BI>

Complementària de l'especialitat

- ELLSWORTH TODD, Mabel. 1972. *The Thinking Body*. New York: Dance Horizons, inc.
- Hackney, Peggy (2002). *Making Connections. Total Body Integration Through Bartenieff Fundamentals*. New York / London: Routledge
- BAINDBRIDGE COHEN, Bonnie. 2012. Third Edition. *Sensing, feeling, and action. The Experiential Anatomy of Body-Mind Centering*. Contact editions.
- DIEHL, Diehl i LAMPERT, Friederike (Eds.). 2010. *Dance Techniques 2010_TANZPLAN GERMANY*.